Joseph Abela Scolaro Surmast tal-Filarmonika *L'Unione*

Fl-40 Anniversarju minn Mewtu

Neil Zammit

Għall-membri u l-ammiraturi tas-Soċjetà Filarmonika *L'Unione*, isem is-Surmast Joseph Abela Scolaro jfisser ħafna. L-ebda ħaġa oħra ma tista' qatt tifred lil dan il-maħbub surmast minn mas-Soċjetà tagħna, li għal erbgħa u tletin sena sħaħ mexxiha fit-triq tas-suċċessi mużikali. Is-Surmast Abela Scolaro żgur li jibqa' mfakkar l-aktar għall-imħabba u d-dedikazzjoni kbira illi huwa kellu lejn din il-banda għażiża tagħna. Isem is-Surmast Abela Scolaro se jibqa' marbut intimament mas-Soċjetà *L'Unione*, bħala l-banda illi tant ġabitlu suċċessi u li tant ħadem u stinka għaliha. Xhieda tar-rispett kbir illi kien igawdi s-Surmast Abela Scolaro hija l-aħħar tislima li ngħatatlu waqt is-servizz funebri li sar ġewwa Ħal Luqa bis-sehem tal-Banda *L'Unione* nhar it-28 t'April 1979, propju erbgħin sena ilu, fejn għadd kbir ta' soċi, ammiraturi u rappreżentanti ta' għaqdiet oħra attendew bi ħġarhom sabiex isellmu lil dan il-kbir surmast.

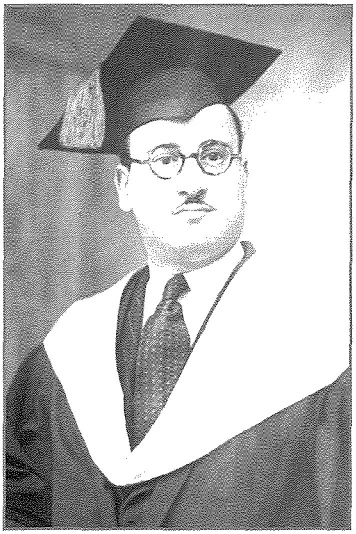

Is-Surmast Joseph Abela Scolaro, nisel il-mużiċisti, iben Carmelo u Margerita née Camilleri twieled il-Ħamrun fid-9 ta' Frar 1910. Sa minn ċkunitu kellu l-mużika f'demmu. Missieru Karmenu, barra li kien kurunettista prim fit-Teatru Rjal, kien surmastta' diversi baned, fosthom tal-Banda *Progresso Vincitrice* tal-Isla, fundatur tal-banda tal-Istitut ta' San Ġużepp u kien jgħallem il-mużika fil-Każin tal-Banda San Gejtanu. Zijuh Salvu wkoll kien Surmast tal-Banda San Gejtanu, u ħuh il-kbir, Luigi, kien idoqq prim flawt fit-Teatru Rjal. Dan il-ġenju ħabb il-mużika minn ċkunitu. Beda jitgħallem ma' missieru, u għalhekk ma setax ma beniex fuq sisien sodi l-ewwel tagħrif tal-arti mużikali. Fl-età tenera ta' disa' snin, tilef lil missieru u kompla l-istudju tal-*pianoforte* għand is-Surmast Lwiġi Vella, imbagħad għand il-pjanista Anġlu Abdilla. Aktar tard, huwa kompla l-istudju tal-mużika għand tnejn fost l-ikbar mużiċisti li qatt kellha Malta, Carlo Diacono u Carmelo Pace. Għand is-Surmast Diacono beda l-armonija, imbagħad kompla l-istudju fil-kuntrapunt, fl-istrumentazzjoni, storja u forma għand is-Surmast Pace. Dan l-istudju wasslu biex kiseb dawn id-diplomi minn *London College of Music*: *Associate*

(A.Mus.L.C.M.) fl-1937; *Licenciate* (L.Mus L.C.M.) fl-1945 u *Fellowship* (F.L.C.M.) fl-1950, biex b'hekk sar wieħed mill-ewwel ftit Maltin li rnexxielhom jiksbu din id-diploma.

Huwa kien beda l-kariga ta' surmast direttur mal-Banda tal-Istitut ta' San Ġużepp. Mill-1943 sal-1972 mal-banda San Gejtanu tal-Ħamrun, mill-1945 sa ma miet fl-1979, mal-Banda *L'Unione* ta' Ħal Luqa, fejn anke kien jorqod fil-każin tal-istess banda fis-sena 1945. Kien ukoll surmast tal-Banda *Maria Mater Gratiae* ta' Ħaż-Żabbar u mal-Banda *Leone* ta' Għawdex. Dawn il-baned kollha, taħt it-tmexxija għaqlija tiegħu, imxew ħafna 'l quddiem fl-arti anġelika.

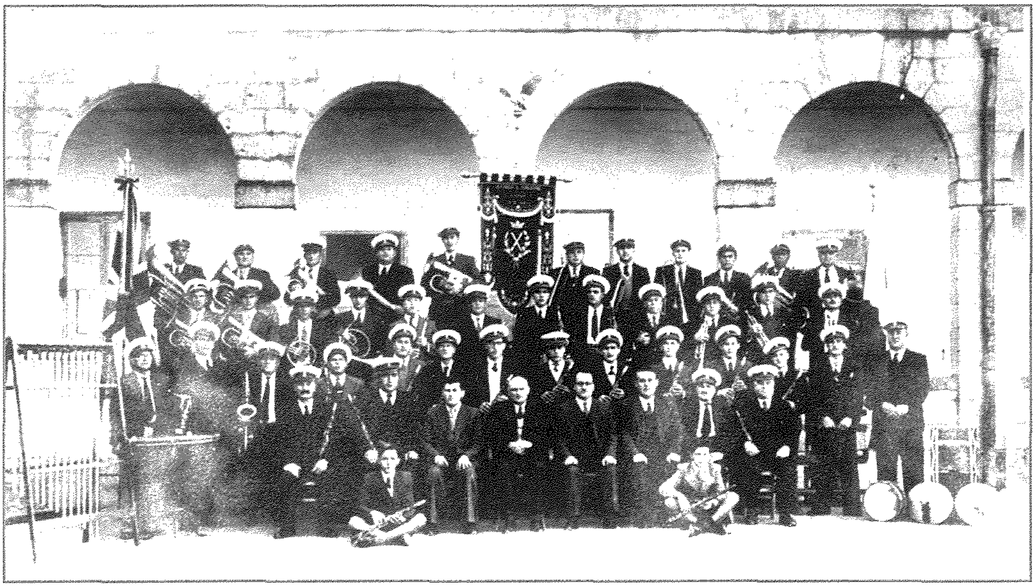

Is-Surmast Abela Scolaro kien kompożitur ta' fibra qawwija, pjanista mill-aqwa, direttur kbir tal-mużika u kompożitur prolifiku ta' mużika sagra u profana. Barra d-diversi innijiet li kiteb għall-Banda *L'Unione*, fuq il-versi ta' Dun Frans Camilleri li kien ħabib kbir tiegħu u poeti oħra, bħal Dun Karm Psaila, Patri Cuschieri, Mons. Giuseppe Schembri, D.D., LL.D., latinista b'għerf kbir u ħafna oħrajn, huwa kiteb l-Innu *Vexilla Regis*, biċċa xogħol ta' kalibru kbir, b'għeluq grandjuż maħdum b'fuga u kontrapunt. Din ġiet trasmessa minn fuq ir-*Rediffusion* bil-kollaborazzjoni tal-Banda *L'Unione*, u ngħoġbot u tfaħħret mill-ġurnali. Ikkompona wkoll sitt quddisiet, responsorji u l-improperji tal-Ġimgħa l-Kbira. Sbieħ tassew huma *In Monte Oliveti*, *O vos Omnes*, *Viae in Lugeni*, it-talba *A Maria Dolente* u *Madre Pietosa*. Dawn flimkien mal-*Vexilla Regis* u l-marċ funebri Sul *Golgota* smajniehom minn fuq ir-*Redifussion* fil-31 ta' Marzu 1947, esegwiti mit-tenur Victor Cauchi, il-baritonu Joe Bezzina u s-sopran Mae Vella Saetta, kor ta' tletin tifla u l-Banda *L'Unione*, dejjem taħt id-direzzjoni ta' Abela Scolaro.

Xogħol ieħor li ħareġ mill-pinna metikoluża tal-istess kompożitur huwa r-responsorju *Tristis Est Anima Mea* u l-marċ funebri *9 ta' April 1942* li kkompona għall-Banda *L'Unione*, b'tifkira tal-martirju li għaddiet minnu Ħal Luqa f'din id-data partikolari fiż-żmien mudlam tat-Tieni Gwerra Dinjija (1939-1945). Din il-mużika kollha tinsab fl-arkivju tas-Soċjetà Filarmonica *L'Unione* flimkien ma' diversi marċi funebri oħra, marċi brijużi u t-tliet innijiet kbar li Scolaro kkompona għal Sant'Andrija – *Hymnus in Divum*

Andraeam Apostolum, lill-Madonna taċ-Ċintura u lil San Pawl – *Canata Sanct Paule*. Iżjed minn innijiet kbar, dawn nistgħu nsejħulhom bħala Oratorji Klassiċi. Il-*Cantata* f'gieħ Sant'Andrija ġiet miktuba mill-Professur Mons. Giuseppe Schembri, latinista b'għerf kbir, u mużika ta' Mro. Joseph Abela Scolaro li tant kien iżomm b'għożża kbira u li kien isejħilha l-opra tiegħu. Din il-kantata nkitbet fl-1948 u ndaqqet għall-festa tal-istess sena, komposta minn kor b'erba' vuċijiet u żewġ solisti.

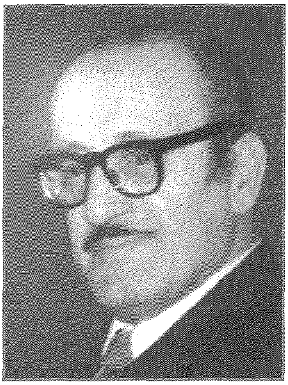

Fil-festa tal-1951, il-Kumitat tal-Banda *L'Unione* kien irranġa biex din il-kantata tixxandar fuq is-sistema tar-*Redifussion* nhar Sant'Andrija f'nofsinhar minħabba li kien hemm xi biża' illi l-permessi sejrin jinżammu wkoll għall-festa ta' Sant'Andrija tal-istess sena. L-innu taċ-Ċintura huwa kitba ta' Dun Frans Camilleri u mużika ta' Mro. Joseph Abela Scolaro u l-istess nistgħu ngħidu għall-*Cantata Sancte Paule*. Mro. Joseph Abela Scolaro kien kiteb ukoll l-innu tant popolari lill-Banda L-Unjoni - *Ejjew Ħalluqin*, fejn fil-jiem tal-festa minbarra li jindaqq mill-banda jiġi wkoll kantat mill-partitarji tal-Banda *L'Unione*. Fl-arkivju tas-Soċjetà jeżisti innu marċ lil Sant'Andrija tal-istess kompożitur, li flimkien mal-mużika li tinsab hemm jagħmlu l-istess arkivju wieħed għani u fost l-ewlenin li hawn f'Malta u Għawdex.

Il-*Cantata Sancte Paule* kienet tkantat b'suċċess kbir mill-kor tal-*Malta Operatic Choral Society*, li tiegħu s-Surmast Abela Scolaro kien l-ewwel direttur u li mbagħad biddlet l-isem *f'Chorus Melitensis*. Il-mibki John Lopez kien ħareġ minn Malta l-ewwel kor Malti biex jieħu sehem fl-Esteddfod Internazzjonali ta' Wales fl-1955. Il-ġurija internazzjonali kella tifħir kbir għall-mużika delikata u sabiħa li kiteb is-Surmast Abela Scolaro għall-innu *Wasal il-Feddej* ta' Dun Frans Camilleri. Fuq il-kliem ta' Dun Frans Camilleri, is-Surmast Abela Scolaro kkompona ħafna mill-innijiet tal-parroċċi u tal-każini tal-baned, il-kantata lil San Pawl u l-innu taċ-ċentinarju *Lil San Pawl* li rebaħ l-ewwel premju fil-Konkors Nazzjonali. Ma rridux ninsew ukoll l-oratorju klassiku *Lil San Gejtanu*, kompożizzjoni tiegħu wkoll.

Huwa kiteb ukoll mużika klassika għall-versi ta' Dun Frans - *My Heart Remembers* u *Invito all'Amore* li kantaw b'delikatezza kbira kemm it-tenur Joe Zammit Harrison

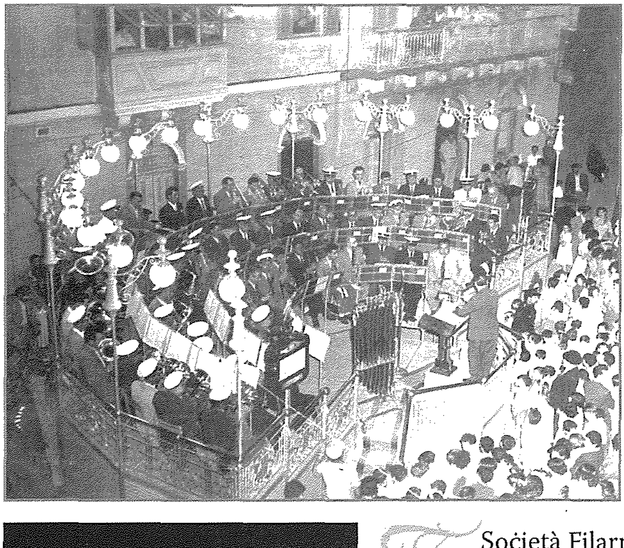

kif ukoll is-sopran Miriam Gauci Tabone. Fost xogħlijiet oħra ta' min isemmi wkoll *Immorru l-Imnarja* u *Volli Sempre Volli*. Fost il-mużika profana li kiteb insemmu l-overtures *Slavonia* u *Alcestes*, tal-ewwel imfassla fuq il-ħajja u d-drawwiet fis-Slavonja u tal-aħħar mibnija fuq ġrajja tal-mitoloġija. Aktar mużika ta' din ix-xorta hija *Racconto Sinfonico* u *Reverie Tone Poem*. Insibu wkoll il-*marcia sinfonica Diana* u *Kavallieri ta' Malta*

Tone Poem. Xi biċċiet mużikali oħra huma *Salut* u l-*marcia militare Heroes on Parade*. Fost l-arranġamenti ta' Scolaro nsibu selezzjoni mill-*Carmen* ta' Bizet, selezzjoni mill-*Principessa Della Gzardas* ta' Kalman, *Torandot* ta' Puccini, *Peer Gynt* Suite No. 1 ta' Edward Grieg u *Solvejgs Song* Suite No. 2 ta' Grieg ukoll. Din il-mużika kollha tinsab fl-arkivju tas-Soċjetà Filarmonika *L'Unione* ta' Ħal Luqa flimkien man-numru kbir ta' mużika li diġà semmejna aktar 'il fuq. Ikkompona wkoll żewġ operetti *Cure For Colds* u *Midas*, flimkien mal-*marcia sinfonica* l-oħra *Narcissus*.

Is-surmast Abela Scolaro rebaħ premjijiet f'konkorsi mużikali mnedijin mill-kumpanija *Redifussion*, fosthom bl-operetta *Midas* li ħadet it-tieni premju u b'xi kanzunetti. Fl-1960, is-Surmast Abela Scolaro nħatar bħala *Music Organiser* fl-iskejjel tal-Gvern. Ma jistax jonqos li f'din il-ħarsa lejn il karriera hekk sabiħa u glorjuża segwita b'ħafna unuri tas-Surmast J. Abela Scolaro, wieħed ma jsemmix ukoll li s-surmast kien imfittex ħafna għal-lezzjonijiet tal-mużika. Fost dawk li tgħallmu għandu nistgħu nsemmu lis-surmastrijiet: Patri Albert Borg O.E.S.A. - *Maestro di Cappella* ta' San Ġwann, Prof. Dr Charles Zammit - is-suċċessur tiegħu fit-treġija tal-Banda *L'Unione* ta' Ħal Luqa, J.M. Barbara, F.S. Sammut, Patri Daniel Sammut O.C. li kompla jistudja barra, u oħrajn. Fost il-kantanti li huwa għallem insemmu lil Hilda Tabone, li fi żmienha kienet l-aqwa sopran ta' Malta u lin-neputija tagħha Miriam Gauci, li bħal zijitha hi mżejna b'vuċi qawwija mill-isbaħ.

Ftit ġranet wara l-Ġimgħa l-Kbira fis-27 ta' April tal-1979, is-Soċjetà *L'Unione* ġiet maħsuda bil-mewt għall-għarrieda tas-Surmast Joseph Abela Scolaro. Mro. Scolaro kien ilu direttur tal-banda 34 sena. Hawn tajjeb li nkunu nafu wkoll li l-Banda *L'Unione* kienet l-iżjed waħda li dan il-bravu surmast dam jidderieġi fl-istorja tiegħu, għax kienet banda tal-programmi. Il-katavru tiegħu nġieb Ħal Luqa mir-residenza tiegħu f'Santa Venera fejn il-Banda *L'Unione* tagħtu l-aħħar tislima qabel id-difna tieghu fiċ-ċimiterju tal-Addolorata. Għall-funeral attendew ħafna soċjetajiet u persuni distinti fil-qasam tal-mużika.

B'hekk ingħalaq il-kapitlu tal-għaxar surmast fl-istorja tas-Soċjetà *L'Unione*, li bil-mużika klassika li kiteb żgur li kompla għolla l-isem ta' din il-banda minn waħda ċelebri għal dik illustra. Biex il-memorja tas-Surmast Abela Scolaro tibqa' dejjem ħajja fis-Soċjetà li tant ħabb u għożż matul il-ħajja tiegħu, fil-festa taċ-Ċentinarju tas-Soċjetà, nhar il-Ħamis 3 ta' Lulju 1980, fit-tieni jum tat-tridu tal-festa ta' Sant'Andrija, iżżanżan bust tal-istess surmast maħdum artistikament mis-Sur Twanny Ellul ta' Ħal Luqa. Il-bust flimkien mal-arkivju b'mużika minn tiegħu ġew inawgurati mis-Sinjura Margaret Abela Scolaro (mart is-Surmast), u mbierka minn Monsinjur Innoċenz Borg B.A.,Lic.D. Ftit taż-żmien wara, is-Surmast Charles Zammit ikkompona marċ funebri bħala rikonoxximent

għal Mro. Scolaro bl-isem *Alla Memoria Di Mro Joseph Abela Scolaro*.

Ma nkunux qed nonqsu jekk ngħidu li l-mużika u l-mużikanti li ħarġu minn taħt idejh huma monument nazzjonali li ma jintemm qatt. Il-Filarmonika *L'Unione* kburija li kellha lil dan il-ġentlom bħala surmast li mexxiha għal erbgħa u tletin sena sħaħ. U biex nagħlqu dan l-omaġġ lejn is-Surmast Abela Scolaro, se nippubblikaw għall-ewwel darba testimonjanza verbali mibgħuta lili personalment f'Mejju li għadda mis-Sinjura Rosalie Freestone-Bayes, oriġinarjament mill-Ħamrun, u li ħadmet tant mill-qrib tas-Surmast Joseph Abela Scolaro lura fis-snin ...

"He was a very, very talented man, and very humble too. He was easy to work with and very understanding. He taught me a lot, he treated us all, his staff, with the greatest dignity and respect. Some days when we were together in the office, even in our break, he would go quiet and start to write down a few notes, and within minutes, he would have written a new tune for a song or possibly a hymn. It came so natural to him.

We visited all the schools in Malta and Gozo, and I worked with him for ten years. Our work was to teach music appreciation and singing in schools. I eventually did mostly the Rediffusion broadcasts along with some other of the music teachers. When he started the job as Music Organiser, he had a staff of two men, Maestro Camilleri KOMR and Mr. Mangion, a MUSEUM chap from Siggiewi. Then, Miss Bianco and I started as the new add ones. After that, Maestro Vella, Miss Galea, Miss Busuttil and Miss Grech joined in.

My parents knew him too as we were all from Hamrun. At times when we worked in Valletta schools he would take me to their home in Old Mint Street and his lovely wife always welcomed me with tea or coffee, and there I met his two children when they were quite small ..."

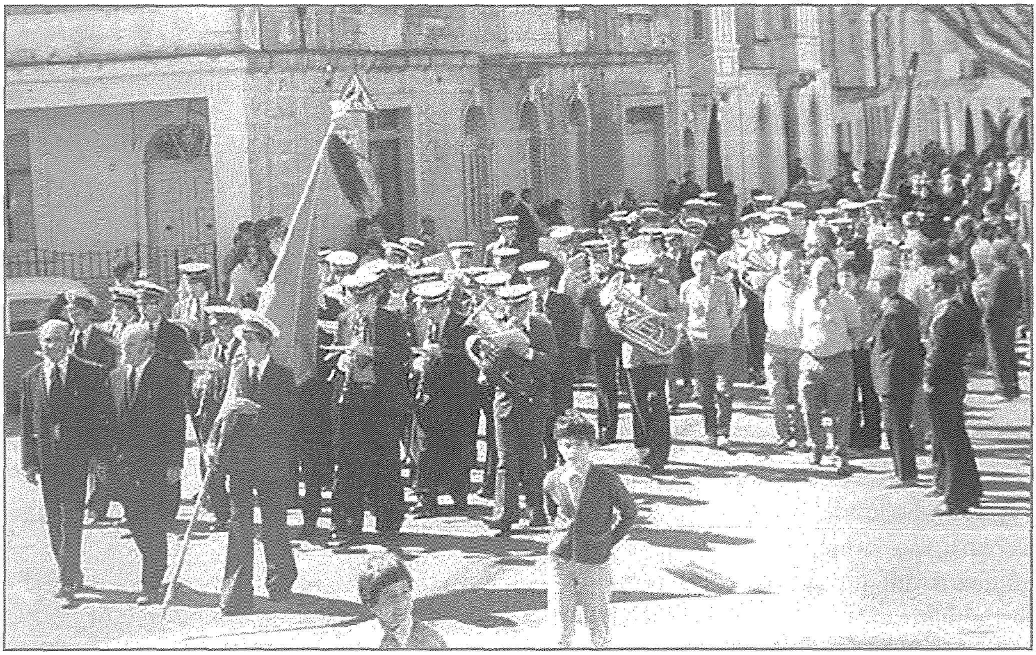

Referenzi:

Frans Galea, *Ħal Luqa u l-Banda Tagħha L-Unjoni*, 2005.
Soċ. Fil. L'Unione, *Programm tal-Festa ta' Sant'Andrija*, 1999.